

# Inhoudsopgave

---

|                                                                 |    |
|-----------------------------------------------------------------|----|
| <b>Woord vooraf</b>                                             | 23 |
| <b>Afkortingenlijst</b>                                         | 25 |
| <b>Inleiding</b>                                                | 35 |
| <b>Deel I. Burgerlijk en handelsrecht</b>                       | 39 |
| <b>Hoofdstuk 1. België</b>                                      | 43 |
| 1. Inleiding                                                    | 43 |
| 2. Precontractuele fase                                         | 43 |
| 2.1. Precontractuele informatieplicht                           | 43 |
| 2.1.1. Inleiding                                                | 43 |
| 2.1.2. Toepassingsgebied                                        | 44 |
| 2.1.3. Mededeling van precontractuele informatie                | 45 |
| 2.1.4. Sancties                                                 | 50 |
| 2.2. Afbreken van onderhandelingen tijdens precontractuele fase | 51 |
| 3. Uitvoering van overeenkomst                                  | 52 |
| 3.1. Algemeen                                                   | 52 |
| 3.2. Agentuur                                                   | 53 |
| 3.2.1. Algemene kenmerken                                       | 53 |
| 3.2.2. Verplichtingen van de agent                              | 55 |
| 3.2.3. Verplichtingen van de principaal                         | 56 |
| 3.2.4. Vergoeding van de agent                                  | 57 |
| 3.3. Selectieve distributie – Derde-medeplichtigheid            | 60 |
| 4. Beëindiging van overeenkomst                                 | 61 |
| 4.1. Algemeen                                                   | 61 |
| 4.2. Alleenverkoopconcessie                                     | 62 |
| 4.2.1. Begrip ‘alleenverkoopconcessie’                          | 62 |
| 4.2.2. Beëindiging zonder grove tekortkoming                    | 64 |
| 4.2.2.1. Redelijke opzegtermijn                                 | 64 |
| 4.2.2.2. Opzegvervangende vergoeding                            | 66 |
| 4.2.2.3. Billijke bijkomende vergoeding                         | 68 |
| A. Meerwaarde inzake cliënteel                                  | 68 |
| B. Exploitatiekosten                                            | 71 |
| C. Rouwgeld                                                     | 72 |
| 4.2.3. Beëindiging wegens grove tekortkoming                    | 73 |
| 4.3. Agentuur                                                   | 74 |
| 4.3.1. Beëindiging zonder grove tekortkoming                    | 74 |
| 4.3.1.1. Algemeen                                               | 74 |
| 4.3.1.2. Opzegtermijn                                           | 74 |

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.3.1.3. Uitwinningsvergoeding                                              | 75  |
| 4.3.1.4. Bijkomende vergoeding                                              | 80  |
| 4.3.1.5. Beëindiging met onderlinge toestemming                             | 81  |
| 4.3.2. Beëindiging wegens grove tekortkoming                                | 81  |
| 5. Postcontractuele fase                                                    | 83  |
| 5.1. Algemeen                                                               | 83  |
| 5.2. Postcontractuele verplichtingen agentuur                               | 83  |
| 5.2.1. Recht op commissie na einde overeenkomst                             | 83  |
| 5.2.2. Concurrentiebeding                                                   | 84  |
| 5.3. Voorraden na beëindiging bij concessie                                 | 84  |
| Hoofdstuk 2. Nederland                                                      | 87  |
| 1. Inleiding                                                                | 87  |
| 2. Precontractuele fase                                                     | 87  |
| 2.1. Algemeen                                                               | 87  |
| 2.2. Precontractuele informatieplicht                                       | 88  |
| 2.2.1. Inleiding                                                            | 88  |
| 2.2.2. Diverse types van precontractuele informatieplicht                   | 89  |
| 2.2.3. Ontstaan van informatieplicht                                        | 89  |
| 2.2.4. Informatieplicht en wilsgebreken                                     | 90  |
| 2.2.5. Franchise                                                            | 92  |
| 2.2.6. Remedies                                                             | 98  |
| 2.3. Afbreken van onderhandelingen tijdens precontractuele fase             | 99  |
| 3. Uitvoering van overeenkomst                                              | 113 |
| 3.1. Algemeen                                                               | 113 |
| 3.2. Definitie van franchise, distributie en agentuur                       | 114 |
| 3.3. Profiteren van andermans wanprestatie bij selectieve distributie       | 117 |
| 3.4. Franchiseovereenkomst: verplichtingen franchisegever en franchisenemer | 120 |
| 3.5. Agentuurovereenkomst: verplichtingen principaal en agent               | 124 |
| 3.5.1. Vergoeding van de agent                                              | 124 |
| 3.5.2. Zorgplicht en informatieplicht                                       | 126 |
| 3.5.3. Recht op inzage                                                      | 127 |
| 4. Beëindiging van overeenkomst                                             | 127 |
| 4.1. Algemeen                                                               | 127 |
| 4.2. Opzegging van onbenoemde (duur)overeenkomsten                          | 128 |
| 4.2.1. Begrip 'onbenoemde duurovereenkomsten'                               | 128 |
| 4.2.2. Opzegging overeenkomst voor onbepaalde tijd                          | 131 |
| 4.2.3. Opzegging overeenkomst voor bepaalde tijd                            | 132 |
| 4.2.4. Zwaarwegende grond voor opzegging vereist                            | 134 |
| 4.2.5. Opzegtermijn                                                         | 134 |
| 4.2.6. Schadevergoeding                                                     | 136 |
| 4.3. Beëindiging van franchiseovereenkomsten                                | 138 |
| 4.4. Beëindiging van agentuurovereenkomsten                                 | 140 |
| 4.4.1. Algemeen                                                             | 140 |

|                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.4.2. Opzegging                                                                    | 141 |
| 4.4.3. Onregelmatige opzegging                                                      | 141 |
| 4.4.4. Schadevergoeding onregelmatige opzegging                                     | 143 |
| 4.4.5. Goodwillvergoeding bij opzegging                                             | 143 |
| 4.5. Ontbinding                                                                     | 146 |
| 4.5.1. Inleiding                                                                    | 146 |
| 4.5.2. Tekortkoming van voldoende gewicht                                           | 146 |
| 4.5.3. Verzuim                                                                      | 147 |
| 4.5.4. Schriftelijke verklaring                                                     | 147 |
| 4.5.5. Gevolgen                                                                     | 148 |
| 4.5.6. Rechterlijke ontbinding agentuurovereenkomst                                 | 149 |
| 4.6. Praktische samenvatting                                                        | 149 |
| 5. Postcontractuele fase                                                            | 152 |
| 5.1. Algemeen                                                                       | 152 |
| 5.2. Geplaatste orders tijdens opzegtermijn                                         | 152 |
| 5.3. Postcontractuele verplichtingen franchise                                      | 153 |
| 5.4. Postcontractuele verplichtingen agentuur                                       | 153 |
| 5.4.1. Recht op commissie na einde overeenkomst                                     | 153 |
| 5.4.2. Afgifte van stukken                                                          | 153 |
| 5.4.3. Concurrentiebeding                                                           | 154 |
| <b>Deel II. Mededingingsrecht</b>                                                   | 155 |
| <b>Hoofdstuk 1. Algemeen kader</b>                                                  | 175 |
| 1. In een oogopslag                                                                 | 175 |
| 2. Artikel 101 VWEU en overeenkomstig nationaal mededingingsrecht                   | 175 |
| 2.1. Artikel 101 VWEU                                                               | 175 |
| 2.2. Verhouding tussen de artikelen 101 en 102 VWEU                                 | 176 |
| 2.3. Overeenkomstig nationaal mededingingsrecht                                     | 177 |
| 3. Implementatie van artikel 101 VWEU en overeenkomstig nationaal mededingingsrecht | 178 |
| 3.1. Inleiding                                                                      | 178 |
| 3.2. Geen aanmelding                                                                | 179 |
| 3.3. Gedecentraliseerde toepassing van het EU-mededingingsrecht                     | 180 |
| 3.3.1. Algemeen                                                                     | 180 |
| 3.3.2. Gedecentraliseerde toepassing door NMA's                                     | 180 |
| 3.3.2.1. Introductie                                                                | 180 |
| 3.3.2.2. NMA van Nederland – ACM                                                    | 182 |
| 3.3.2.3. NMA van België – BMA                                                       | 182 |
| 3.3.3. Gedecentraliseerde toepassing door nationale rechterlijke instanties         | 184 |
| 3.3.3.1. Introductie                                                                | 184 |
| 3.3.3.2. Bevoegde nationale rechterlijke instanties in Nederland                    | 185 |
| 3.3.3.3. Bevoegde nationale rechterlijke instanties in België                       | 186 |

|                                                                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.4. Belang van het begrip ‘beïnvloeding van de handel’                                                                             | 186 |
| 3.5. Verhouding tussen het EU en het nationaal mededingingsrecht                                                                    | 188 |
| 3.5.1. Convergentieregel                                                                                                            | 188 |
| 3.5.2. Convergentie en artikel 101 VWEU                                                                                             | 189 |
| 3.5.3. Convergentie en unilateraal gedrag, met inbegrip van artikel 102 VWEU                                                        | 190 |
| 3.5.4. Convergentie in het Nederlands en Belgisch recht                                                                             | 190 |
| 3.6. Relevantie van groepsvrijstellingsverordeningen                                                                                | 191 |
| 4. Handhaving van artikel 101 VWEU en overeenkomstig nationaal mededingingsrecht                                                    | 191 |
| 4.1. Inleiding                                                                                                                      | 191 |
| 4.2. Publieke handhaving                                                                                                            | 192 |
| 4.3. Private handhaving                                                                                                             | 196 |
| 5. ‘Hard’ versus ‘soft’ mededingingsrecht                                                                                           | 204 |
| 5.1. Inleiding                                                                                                                      | 204 |
| 5.2. Juridische aard van de Verticale Richtsnoeren                                                                                  | 205 |
| 5.3. Gevolgen van de Verticale Richtsnoeren                                                                                         | 206 |
| 5.3.1. Algemeen                                                                                                                     | 206 |
| 5.3.2. Voor de commissie                                                                                                            | 206 |
| 5.3.3. Voor derden                                                                                                                  | 206 |
| 5.3.3.1. Introductie                                                                                                                | 206 |
| 5.3.3.2. Hof van Justitie                                                                                                           | 207 |
| 5.3.3.3. NMA's en nationale rechterlijke instanties                                                                                 | 207 |
| 5.3.3.4. Marktdeelnemers                                                                                                            | 208 |
| 5.4. De juridische en praktische gevolgen van de Aanvullende Richtsnoeren (Verordening 461/2010)                                    | 208 |
| 5.5. Nationale soft law                                                                                                             | 209 |
| Hoofdstuk 2. Distributieovereenkomsten onder Verordening 2022/720                                                                   | 211 |
| 1. Roadmap                                                                                                                          | 211 |
| 1.1. In een oogopslag                                                                                                               | 211 |
| 1.2. Deel 1: algemeen toepassingsgebied                                                                                             | 213 |
| 1.2.1. Inleiding                                                                                                                    | 213 |
| 1.2.2. Eerste stap: zijn er minstens twee betrokken ondernemingen?                                                                  | 213 |
| 1.2.2.1. Algemeen                                                                                                                   | 213 |
| 1.2.2.2. Zijn de partijen ‘ondernemingen’?                                                                                          | 213 |
| 1.2.2.3. Zijn minstens twee partijen ‘ondernemingen’?                                                                               | 213 |
| 1.2.3. Tweede stap: gaat het om een verticale overeenkomst?                                                                         | 215 |
| 1.2.3.1. Algemeen                                                                                                                   | 215 |
| 1.2.3.2. Vormt de gedraging een overeenkomst of onderling afgestemde feitelijke gedraging of betreft het louter unilateraal gedrag? | 215 |
| 1.2.3.3. Is de overeenkomst ‘verticaal’?                                                                                            | 215 |
| 1.2.3.4. Betreft de overeenkomst de aankoop, verkoop of wederverkoop van goederen en/of diensten?                                   | 216 |

|                                                                                                                                                                                              |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1.2.4. Derde stap: beïnvloedt de overeenkomst de handel tussen lidstaten?                                                                                                                    | 217 |
| 1.2.5. Vierde stap: bevat de overeenkomst verticale beperkingen?                                                                                                                             | 218 |
| 1.2.5.1. Algemeen                                                                                                                                                                            | 218 |
| 1.2.5.2. Bevat de distributieovereenkomst beperkingen met een mededingingsbeperkende strekking en/of met mededingingsbeperkende gevolgen?                                                    | 218 |
| 1.2.5.3. In het geval van gevolgbeperkingen, voldoen ze aan de merkbaarheidsvereiste?                                                                                                        | 219 |
| 1.2.5.4. Kan de distributieovereenkomst of verticale beperking gebruikmaken van een van de ontsappingsroutes?                                                                                | 221 |
| 1.2.6. Conclusie                                                                                                                                                                             | 222 |
| 1.3. Deel 2: beperkingen aan het algemeen toepassingsgebied                                                                                                                                  | 222 |
| 1.3.1. Inleiding                                                                                                                                                                             | 222 |
| 1.3.2. Vijfde stap: is een ondernemingsvereniging betrokken bij de overeenkomst?                                                                                                             | 223 |
| 1.3.3. Zesde stap: bevat de overeenkomst IER?                                                                                                                                                | 223 |
| 1.3.3.1. Algemeen                                                                                                                                                                            | 223 |
| 1.3.3.2. Worden de IER overgedragen, of in licentie gegeven, aan de afnemer?                                                                                                                 | 224 |
| 1.3.3.3. Vormen de IER het hoofdonderwerp van de distributieovereenkomst?                                                                                                                    | 224 |
| 1.3.3.4. Houden de IER rechtstreeks verband met het gebruik, de verkoop of de wederverkoop van goederen of diensten door de afnemer of zijn klanten?                                         | 225 |
| 1.3.3.5. Bevatten de clausules met betrekking tot IER geen mededingingsbeperkingen die hetzelfde doel hebben als verticale beperkingen die niet zijn vrijgesteld onder Verordening 2022/720? | 225 |
| 1.3.4. Zevende stap: zijn de partijen bij de distributieovereenkomst concurrenten?                                                                                                           | 226 |
| 1.3.4.1. Algemeen                                                                                                                                                                            | 226 |
| 1.3.4.2. Is de distributieovereenkomst niet-wederkerig?                                                                                                                                      | 226 |
| 1.3.4.3. Betreft het een geval van duale distributie?                                                                                                                                        | 227 |
| 1.3.4.4. Gaat het om onlinetussenhandelsdiensten?                                                                                                                                            | 228 |
| 1.3.4.5. Wat als de uitzondering voor duale distributie niet van toepassing is?                                                                                                              | 228 |
| 1.3.5. Achtste stap: zijn andere groepsvrijstellingen mogelijk toepasselijk?                                                                                                                 | 229 |
| 1.3.6. Conclusie                                                                                                                                                                             | 230 |
| 1.4. Deel 3: marktaandeellimieten                                                                                                                                                            | 231 |
| 1.4.1. Inleiding                                                                                                                                                                             | 231 |

|                                                                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1.4.2. Negende stap: wat is (zijn) de relevante product- en geografische markt(en)?                                                                | 231 |
| 1.4.3. Tiende stap: overschrijden de marktaandelen de 30% limiet?                                                                                  | 231 |
| 1.5. Deel 4: inhoudelijke beoordeling                                                                                                              | 232 |
| 1.5.1. Inleiding                                                                                                                                   | 232 |
| 1.5.2. Elfde stap: bevat de distributieovereenkomst hard-corebeperkingen?                                                                          | 233 |
| 1.5.3. Twaalfde stap: bevat de distributieovereenkomst uitgesloten beperkingen?                                                                    | 234 |
| 1.6. Deel 5: buitentoepassingverklaring en intrekking                                                                                              | 237 |
| 1.6.1. Inleiding                                                                                                                                   | 237 |
| 1.6.2. Dertiende stap: heeft de Commissie of een NMA een besluit tot intrekking van de groepsvrijstelling genomen voor de distributieovereenkomst? | 237 |
| 1.6.3. Veertiende stap: heeft de Commissie de groeps-vrijstelling buiten toepassing verklaard voor de distributieovereenkomst?                     | 238 |
| 1.7. Praktische samenvatting                                                                                                                       | 238 |
| 2. Artikel 2, lid 1: toepassingsgebied van Verordening 2022/720                                                                                    | 239 |
| 2.1. In een oogopslag                                                                                                                              | 239 |
| 2.2. Eerste stap: betrokkenheid van twee of meer ondernemingen                                                                                     | 241 |
| 2.2.1. Inleiding                                                                                                                                   | 241 |
| 2.2.2. Het begrip ‘onderneming’                                                                                                                    | 241 |
| 2.2.3. Meer dan één onderneming                                                                                                                    | 245 |
| 2.2.4. Minstens twee ondernemingen                                                                                                                 | 248 |
| 2.2.5. Praktische samenvatting                                                                                                                     | 248 |
| 2.3. Tweede stap: verticale overeenkomsten                                                                                                         | 249 |
| 2.3.1. Inleiding                                                                                                                                   | 249 |
| 2.3.1.1. Algemeen                                                                                                                                  | 249 |
| 2.3.1.2. Artikel 101, lid 1 VWEU en verticale overeenkomsten                                                                                       | 249 |
| 2.3.1.3. Verordening 2022/720 en verticale overeenkomsten                                                                                          | 250 |
| 2.3.2. Overeenkomsten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen                                                                               | 251 |
| 2.3.2.1. Algemeen                                                                                                                                  | 251 |
| 2.3.2.2. Overeenkomsten                                                                                                                            | 251 |
| A. Ruime interpretatie van het begrip ‘overeenkomst’                                                                                               | 251 |
| B. Wilsovereenstemming – Irrelevantie van de vorm van de overeenkomst                                                                              | 252 |
| C. Wilsovereenstemming – Irrelevantie van de uitvoering van de overeenkomst                                                                        | 252 |
| D. Wilsovereenstemming – Instemming bij contract of door gedrag                                                                                    | 252 |

|                                                                                                                                                                                                         |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| E. Wilsovereenstemming – Instemming bij contract                                                                                                                                                        | 255 |
| F. Wilsovereenstemming – Instemming door gedrag                                                                                                                                                         | 255 |
| G. Wilsovereenstemming – Partijgebonden                                                                                                                                                                 | 257 |
| 2.3.2.3. Onderling afgestemde feitelijke gedraging                                                                                                                                                      | 258 |
| A. Introductie                                                                                                                                                                                          | 258 |
| B. Definitie                                                                                                                                                                                            | 258 |
| C. Toepassing op verticale relaties                                                                                                                                                                     | 258 |
| 2.3.3. Ondernemingen die werkzaam zijn in een verschillend stadium van de productie- of distributieketen                                                                                                | 259 |
| 2.3.4. Overeenkomsten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen die betrekking hebben op de voorwaarden waaronder de partijen bepaalde goederen of diensten kunnen kopen, verkopen of doorverkopen | 260 |
| 2.3.5. Praktische samenvatting                                                                                                                                                                          | 261 |
| 2.4. Derde stap: beïnvloeding van de handel tussen lidstaten                                                                                                                                            | 262 |
| 2.4.1. Inleiding                                                                                                                                                                                        | 262 |
| 2.4.2. Specifieke rol van het criterium ‘beïnvloeding van de handel’                                                                                                                                    | 263 |
| 2.4.3. Het criterium ‘beïnvloeding van de handel’ en het territoriale toepassingsgebied van het EU-mededingingsrecht                                                                                    | 264 |
| 2.4.4. De toepassing van het criterium ‘beïnvloeding van de handel’ op verticale overeenkomsten                                                                                                         | 265 |
| 2.4.4.1. Algemeen                                                                                                                                                                                       | 265 |
| 2.4.4.2. Effecten getoetst op basis van de overeenkomst in haar geheel                                                                                                                                  | 265 |
| 2.4.4.3. Geen verband met een mededingingsbeperking vereist                                                                                                                                             | 266 |
| 2.4.4.4. Het begrip ‘kunnen beïnvloeden’                                                                                                                                                                | 266 |
| 2.4.4.5. Verticale overeenkomsten inzake de import in de EU, export buiten de EU of wederinvoer in de EU                                                                                                | 270 |
| 2.4.5. Verticale overeenkomsten die de handel tussen EER-lidstaten merkbaar beïnvloeden                                                                                                                 | 272 |
| 2.4.5.1. Algemeen                                                                                                                                                                                       | 272 |
| 2.4.5.2. Kwantificering van merkbaarheid: kmo                                                                                                                                                           | 272 |
| 2.4.5.3. Kwantificering van merkbaarheid: vermoedens                                                                                                                                                    | 272 |
| 2.4.5.4. Kwantificering van merkbaarheid: negatief vermoeden                                                                                                                                            | 273 |
| 2.4.5.5. Kwantificering van merkbaarheid: positief vermoeden                                                                                                                                            | 273 |
| 2.4.6. Praktische samenvatting                                                                                                                                                                          | 275 |
| 2.5. Vierde stap: aanwezigheid van verticale beperkingen                                                                                                                                                | 276 |
| 2.5.1. Inleiding                                                                                                                                                                                        | 276 |
| 2.5.2. Mededingingsbeperkende strekking of gevolg                                                                                                                                                       | 276 |

|                                                                                                                                         |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.5.2.1. Algemeen                                                                                                                       | 276 |
| 2.5.2.2. Doelbeperkingen                                                                                                                | 277 |
| 2.5.2.3. Gevolgbeperkingen                                                                                                              | 280 |
| 2.5.3. Merkbaarheidsvereiste                                                                                                            | 281 |
| 2.5.3.1. Algemeen                                                                                                                       | 281 |
| 2.5.3.2. Doelbeperkingen                                                                                                                | 282 |
| 2.5.3.3. Gevolgbeperkingen                                                                                                              | 282 |
| A. Introductie                                                                                                                          | 282 |
| B. Gezamenlijk marktaandeel voor concurrenten en individuele marktaandeel voor niet-concurrenten                                        | 283 |
| C. Cumulatieve afschermingseffecten                                                                                                     | 284 |
| D. Tijdelijke overschrijding van de marktaandeellimieten                                                                                | 284 |
| E. Geval per geval beoordeling                                                                                                          | 285 |
| 2.5.4. Ontsnappingsroutes                                                                                                               | 287 |
| 2.5.4.1. Algemeen                                                                                                                       | 287 |
| 2.5.4.2. Overheidsdwang                                                                                                                 | 287 |
| 2.5.4.3. De leer van de nevenrestricties                                                                                                | 288 |
| 2.5.4.4. Objectieve rechtvaardiging                                                                                                     | 289 |
| 2.5.5. Praktische samenvatting                                                                                                          | 291 |
| 3. Artikel 2, lid 2-7: beperkingen aan het algemeen toepassingsgebied van Verordening 2022/720                                          | 292 |
| 3.1. In een oogopslag                                                                                                                   | 292 |
| 3.2. Vijfde stap: overeenkomsten gesloten door ondernemersverenigingen                                                                  | 293 |
| 3.2.1. Inleiding                                                                                                                        | 293 |
| 3.2.2. Detailhandelaren van goederen                                                                                                    | 294 |
| 3.2.3. Omzetplafond                                                                                                                     | 294 |
| 3.2.4. Dubbele controle                                                                                                                 | 295 |
| 3.2.5. Praktische samenvatting                                                                                                          | 296 |
| 3.3. Zesde stap: de rol van IER                                                                                                         | 296 |
| 3.3.1. Inleiding                                                                                                                        | 296 |
| 3.3.2. Voorwaarden                                                                                                                      | 297 |
| 3.3.2.1. Eerste voorwaarde: IER als onderdeel van een distributieovereenkomst                                                           | 297 |
| 3.3.2.3. Derde voorwaarde: IER die niet het hoofdonderwerp vormen van de overeenkomst                                                   | 299 |
| 3.3.2.3. Derde voorwaarde: IER die niet het hoofdonderwerp vormen van de overeenkomst                                                   | 300 |
| 3.3.2.4. Vierde voorwaarde: IER die rechtstreeks verband houden met het gebruik, de verkoop of de wederverkoop van goederen of diensten | 300 |
| 3.3.2.5. Vijfde voorwaarde: IER die geen mededingingsbeperkingen bevatten die hetzelfde doel                                            |     |



|                                                                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| hebben als verticale beperkingen die niet zijn vrijgesteld                                                                                        | 300 |
| 3.3.3. Merken, auteursrechten en knowhow                                                                                                          | 302 |
| 3.3.3.1. Algemeen                                                                                                                                 | 302 |
| 3.3.3.2. Merken                                                                                                                                   | 302 |
| 3.3.3.3. Auteursrechten                                                                                                                           | 303 |
| 3.3.3.4. Knowhow                                                                                                                                  | 304 |
| 3.3.4. Praktische samenvatting                                                                                                                    | 304 |
| 3.4. Zevende stap: overeenkomsten tussen concurrenten                                                                                             | 305 |
| 3.4.1. De regel: overeenkomsten tussen concurrenten vallen niet onder Verordening 2022/720                                                        | 305 |
| 3.4.2. Uitzondering: duale distributie valt onder Verordening 2022/720                                                                            | 306 |
| 3.4.2.1. Algemeen                                                                                                                                 | 306 |
| 3.4.2.2. De voorwaarden voor groepsvrijstelling krachtens artikel 2, lid 4 van Verordening 2022/720                                               | 306 |
| 3.4.3. Informatie-uitwisseling onder Verordening 2022/720                                                                                         | 311 |
| 3.4.3.1. Algemeen                                                                                                                                 | 311 |
| 3.4.3.2. Het concept van informatie-uitwisseling                                                                                                  | 312 |
| 3.4.3.3. De dubbele ontkenning in artikel 2, lid 5 van Verordening 2022/720 en de bewijslast                                                      | 312 |
| 3.4.3.4. De voorwaarden voor groepsvrijstelling krachtens artikel 2, lid 5 van Verordening 2022/720                                               | 313 |
| 3.4.3.5. Informatie die kan voldoen aan de voorwaarden van artikel 2, lid 5 van Verordening 2022/720                                              | 314 |
| 3.4.3.6. Informatie die waarschijnlijk niet voldoet aan de voorwaarden van artikel 2, lid 5 van Verordening 2022/720                              | 318 |
| 3.4.3.7. Schending van de voorwaarden van artikel 2, lid 5 van Verordening 2022/720                                                               | 321 |
| 3.4.3.8. Voorzorgsmaatregelen                                                                                                                     | 321 |
| 3.4.4. Verticale overeenkomsten met aanbieders van onlinetussenhandelsdiensten met een hybride functie die niet onder Verordening 2022/720 vallen | 323 |
| 3.4.5. Praktische samenvatting                                                                                                                    | 325 |
| 3.5. Achtste stap: de toepasselijkheid van andere groepsvrijstellingen                                                                            | 326 |
| 3.5.1. Inleiding                                                                                                                                  | 326 |
| 3.5.2. De verhouding tot de groepsvrijstellingen inzake horizontale samenwerkingsovereenkomsten                                                   | 327 |
| 3.5.2.1. Algemeen                                                                                                                                 | 327 |
| 3.5.2.2. De verhouding tussen de O&O-groepsvrijstelling en Verordening 2022/720                                                                   | 327 |
| A. De grenzen van het toepassingsgebied van Verordening 2022/720                                                                                  | 327 |
| B. Het toepassingsgebied van Verordening 2023/1066                                                                                                | 328 |

|                                                                                               |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.5.2.3. De verhouding tussen de specialisatiegroeps-<br>vrijstelling en Verordening 2022/720 | 330 |
| A. De grenzen van het toepassingsgebied van<br>Verordening 2022/720                           | 330 |
| B. Het toepassingsgebied van de specialisatie-<br>groepsvrijstelling                          | 330 |
| 3.5.3. De verhouding met de GVTO                                                              | 334 |
| 3.5.3.1. Algemeen                                                                             | 334 |
| 3.5.3.2. De verhouding tussen de GVTO en Verorde-<br>ning 2022/720                            | 334 |
| A. De grenzen van het toepassingsgebied van<br>Verordening 2022/720                           | 334 |
| B. Het toepassingsgebied van de GVTO                                                          | 334 |
| C. Overeenkomsten betreffende meer dan één<br>handelsniveau                                   | 337 |
| 3.5.4. De verhouding tussen Verordening 461/2010 en<br>Verordening 2022/720                   | 338 |
| 3.5.5. Praktische samenvatting                                                                | 339 |
| 4. Artikel 3: marktaandeelplafond                                                             | 339 |
| 4.1. In een oogopslag                                                                         | 339 |
| 4.2. Achtergrond van het marktaandeelplafond                                                  | 340 |
| 4.3. Negende stap: afbakening van de relevante markt                                          | 342 |
| 4.3.1. Inleiding                                                                              | 342 |
| 4.3.2. Afbakening van de relevante markt                                                      | 342 |
| 4.3.3. Afbakening van de relevante markt van de leverancier                                   | 344 |
| 4.3.3.1. Algemeen                                                                             | 344 |
| 4.3.3.2. Relevante productmarkt voor primaire goederen                                        | 344 |
| A. Vraagsubstitutie vanuit het oogpunt van de<br>eindgebruiker                                | 344 |
| B. Vraagsubstitutie vanuit het oogpunt van de<br>afnemer                                      | 346 |
| 4.3.3.3. Relevante markt voor secundaire goederen                                             | 346 |
| A. Introductie                                                                                | 346 |
| B. Systeemmarkt                                                                               | 347 |
| C. Enkele of meerdere secundaire markten                                                      | 349 |
| D. Duale of meervoudige markten                                                               | 350 |
| 4.3.3.4. Relevante productmarkt voor diensten, waar-<br>onder onlinetussenhandelsdiensten     | 352 |
| 4.3.3.5. Relevante geografische markt                                                         | 354 |
| 4.3.4. Afbakening van de relevante markt van de afnemer                                       | 355 |
| 4.3.5. Praktische samenvatting                                                                | 356 |
| 4.4. Tiende stap: berekening van het marktaandeel                                             | 357 |
| 4.4.1. Inleiding                                                                              | 357 |
| 4.4.2. Marktaandeel in waarde en marktaandeel in volume                                       | 357 |
| 4.4.2.1. Marktaandeel in waarde                                                               | 357 |

|                                                                                                |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.4.2.2. Marktaandelen in volume                                                               | 358 |
| 4.4.2.3. Andere indicatoren om het marktaandeel te berekenen                                   | 358 |
| 4.4.2.4. Marktgegevens van het voorgaande kalenderjaar                                         | 359 |
| 4.4.3. Marktaandeel voor onlinetussenhandelsdiensten                                           | 359 |
| 4.4.4. Marktaandeel van verbonden ondernemingen en joint ventures                              | 360 |
| 4.4.4.1. Verbonden ondernemingen                                                               | 360 |
| 4.4.4.2. Joint ventures                                                                        | 360 |
| 4.4.5. Marktaandeel voor eigen (of in-house)productie                                          | 361 |
| 4.4.6. Praktische samenvatting                                                                 | 361 |
| 4.5. Toepassing van het marktaandeelplafond                                                    | 362 |
| 4.5.1. Inleiding                                                                               | 362 |
| 4.5.2. Artikel 3, lid 1 van Verordening 2022/720: overeenkomsten tussen twee partijen          | 362 |
| 4.5.3. Artikel 3, lid 2 van Verordening 2022/720: overeenkomsten tussen meer dan twee partijen | 364 |
| 4.5.4. Praktische samenvatting                                                                 | 365 |
| 5. Artikel 4: hardcorebeperkingen                                                              | 365 |
| 5.1. In een oogopslag                                                                          | 365 |
| 5.2. Het begrip 'hardcorebeperkingen'                                                          | 366 |
| 5.2.1. Inleiding                                                                               | 366 |
| 5.2.2. De oplegging van een hardcorebeperking                                                  | 370 |
| 5.2.2.1. Algemeen                                                                              | 370 |
| 5.2.2.2. Directe oplegging van hardcorebeperkingen                                             | 371 |
| 5.2.2.3. Indirecte oplegging van hardcorebeperkingen                                           | 371 |
| 5.2.3. Verband tussen hardcorebeperkingen en artikel 101, lid 1 VWEU                           | 374 |
| 5.2.4. Praktische samenvatting                                                                 | 377 |
| 5.3. Territoriaal toepassingsgebied                                                            | 377 |
| 5.3.1. Inleiding                                                                               | 377 |
| 5.3.2. Praktische samenvatting                                                                 | 379 |
| 5.4. Artikel 4, onder a) – Verticale prijsbinding                                              | 380 |
| 5.4.1. Het principeel verbod op verticale prijsbinding                                         | 380 |
| 5.4.2. Mededingingsbezwaren tegenover verticale prijsbinding                                   | 385 |
| 5.4.3. Verschillende types van verticale prijsbinding                                          | 387 |
| 5.4.3.1. Directe prijsbinding                                                                  | 387 |
| 5.4.3.2. Indirecte prijsbinding                                                                | 389 |
| 5.4.3.3. Minimum geadverteerde prijzen                                                         | 393 |
| 5.4.3.4. Prijsmonitoring en prijsrapportering                                                  | 394 |
| 5.4.3.5. Uitvoeringsovereenkomsten                                                             | 396 |
| 5.4.4. Maximum- en adviesprijzen                                                               | 398 |
| 5.4.5. Efficiëntieverbeteringen                                                                | 405 |
| 5.4.6. Praktische samenvatting                                                                 | 406 |

|                                                                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.5. Artikel 4, onder b), c), d) en e) – Territoriale en klantenbeperkingen in het algemeen                                  | 406 |
| 5.5.1. Inleiding                                                                                                             | 406 |
| 5.5.2. Structuur                                                                                                             | 407 |
| 5.5.3. Beperkingen opgelegd aan afnemers                                                                                     | 408 |
| 5.5.4. Beperkingen die van toepassing zijn in de EU                                                                          | 410 |
| 5.5.5. Directe en indirecte beperkingen                                                                                      | 411 |
| 5.5.5.1. Directe beperkingen                                                                                                 | 411 |
| 5.5.5.2. Indirecte beperkingen                                                                                               | 412 |
| 5.6. Artikel 4, onder b) – Territoriale en klantenbeperkingen bij exclusieve distributie                                     | 414 |
| 5.6.1. Inleiding                                                                                                             | 414 |
| 5.6.2. Exclusieve distributie                                                                                                | 415 |
| 5.6.3. Actieve en passieve verkoop                                                                                           | 420 |
| 5.6.4. Eerste uitzondering: beperkingen op actieve verkoop                                                                   | 422 |
| 5.6.4.1. Algemeen                                                                                                            | 422 |
| 5.6.4.2. Territoriale exclusiviteit                                                                                          | 425 |
| 5.6.4.3. Klantenexclusiviteit                                                                                                | 426 |
| 5.6.4.4. Combinatie van exclusieve territoria en exclusieve klantengroepen                                                   | 428 |
| 5.6.4.5. Enkele praktische overwegingen                                                                                      | 429 |
| 5.6.5. Tweede uitzondering: beperkingen op de verkoop aan niet-erkende distributeurs in een selectief distributiegebied      | 429 |
| 5.6.6. Derde uitzondering: opleggen van vestigingsbedingen                                                                   | 431 |
| 5.6.7. Vierde uitzondering: beperkingen voor groothandelaren                                                                 | 433 |
| 5.6.8. Vijfde uitzondering: beperking van de wederverkoop van componenten                                                    | 434 |
| 5.7. Artikel 4, onder c) – Territoriale en klantenbeperkingen bij selectieve distributie                                     | 436 |
| 5.7.1. Inleiding                                                                                                             | 436 |
| 5.7.2. Selectieve distributie                                                                                                | 437 |
| 5.7.3. Territoriale en klantenbeperkingen                                                                                    | 438 |
| 5.7.4. Eerste uitzondering: beperkingen op actieve verkoop                                                                   | 439 |
| 5.7.5. Tweede uitzondering: beperkingen op de verkoop aan niet-erkende distributeurs in het kader van selectieve distributie | 440 |
| 5.7.6. Derde uitzondering: opleggen van vestigingsbedingen                                                                   | 441 |
| 5.7.7. Vierde uitzondering: beperkingen voor groothandelaren                                                                 | 441 |
| 5.7.8. Vijfde uitzondering: beperking van de verkoop van componenten                                                         | 442 |
| 5.7.9. Beperking van onderlinge leveringen                                                                                   | 442 |
| 5.7.10. Beperking van de verkoop aan eindgebruikers                                                                          | 444 |
| 5.8. Artikel 4, onder d) – Territoriale en klantenbeperkingen bij vrije distributie                                          | 445 |

|                                                                                                                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.8.1. Inleiding                                                                                                                                                                                  | 445 |
| 5.8.2. Vrije distributie                                                                                                                                                                          | 445 |
| 5.8.3. Territoriale en klantenbeperkingen                                                                                                                                                         | 446 |
| 5.8.4. Uitzonderingen                                                                                                                                                                             | 447 |
| 5.9. Artikel 4, onder e) – Territoriale en klantenbeperkingen bij onlineverkoop                                                                                                                   | 447 |
| 5.9.1. Inleiding                                                                                                                                                                                  | 447 |
| 5.9.2. Onlineverkoop en onlinereclame                                                                                                                                                             | 447 |
| 5.9.3. Territoriale en klantenbeperkingen voor onlineverkoop                                                                                                                                      | 448 |
| 5.9.4. Territoriale en klantenbeperkingen voor onlinereclame                                                                                                                                      | 448 |
| 5.10. Territoriale en klantenbeperkingen – Praktisch overzicht                                                                                                                                    | 449 |
| 5.10.1. Inleiding                                                                                                                                                                                 | 449 |
| 5.10.2. Niveau 1: beperkingen die verenigbaar zijn met artikel 4 van Verordening 2022/720, ongeacht het distributiestelsel                                                                        | 450 |
| 5.10.3. Niveau 2: beperkingen die onverenigbaar zijn met artikel 4 van Verordening 2022/720, ongeacht het distributiestelsel                                                                      | 451 |
| 5.10.4. Niveau 3: afnameverplichtingen                                                                                                                                                            | 451 |
| 5.10.5. Niveau 4: beperkingen die verenigbaar zijn met artikel 4 van Verordening 2022/720, afhankelijk van de kenmerken van het gebied of de klantengroep waarop de beperkingen betrekking hebben | 452 |
| 5.11. Artikel 4, onder f) – Beperkingen inzake de verkoop van reserveonderdelen                                                                                                                   | 453 |
| 5.11.1. Inleiding                                                                                                                                                                                 | 453 |
| 5.11.2. Praktische samenvatting                                                                                                                                                                   | 455 |
| 6. Artikel 5: uitgesloten beperkingen                                                                                                                                                             | 455 |
| 6.1. In een oogopslag                                                                                                                                                                             | 455 |
| 6.2. Het begrip ‘uitgesloten beperkingen’                                                                                                                                                         | 456 |
| 6.3. Concurrentiebedingen buiten artikel 101, lid 1 VWEU                                                                                                                                          | 457 |
| 6.4. Concurrentiebedingen volgens Verordening 2022/720                                                                                                                                            | 458 |
| 6.4.1. Inleiding                                                                                                                                                                                  | 458 |
| 6.4.2. Concurrentiebedingen tijdens de overeenkomst                                                                                                                                               | 459 |
| 6.4.2.1. Algemeen                                                                                                                                                                                 | 459 |
| 6.4.2.2. Definitie                                                                                                                                                                                | 459 |
| 6.4.2.3. Type 1: merkexclusiviteit                                                                                                                                                                | 461 |
| 6.4.2.4. Type 2: gelijkgestelde concurrentiebedingen of de 80%-regel                                                                                                                              | 465 |
| A. Introductie                                                                                                                                                                                    | 465 |
| B. Kwantitatieve minimumdrempel                                                                                                                                                                   | 465 |
| C. Aangewezen bron van levering                                                                                                                                                                   | 467 |
| 6.4.2.5. Voorwaarden voor de groepsvrijstelling                                                                                                                                                   | 467 |
| A. Algemene regel                                                                                                                                                                                 | 467 |

|                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| B. Vaste termijn van maximaal vijf jaar zonder stilzwijgende Verlenging na vijf jaar            | 468 |
| C. Stilzwijgende verlenging na vijf jaar                                                        | 470 |
| D. Onbepaalde duur                                                                              | 473 |
| E. Uitzondering                                                                                 | 475 |
| 6.4.3. Concurrentiebedingen na het einde van de overeenkomst                                    | 476 |
| 6.4.3.1. Begrip                                                                                 | 476 |
| 6.4.3.2. Voorwaarden voor vrijstelling                                                          | 476 |
| 6.4.3.3. Verduidelijking: de bescherming van knowhow                                            | 480 |
| 6.4.4. Concurrentiebedingen opgelegd aan leden van selectieve distributiesystemen (boycot)      | 480 |
| 6.4.4.1. Begrip                                                                                 | 480 |
| 6.4.4.2. Voorwaarden voor vrijstelling                                                          | 481 |
| 6.4.5. Platformoverschrijdende pariteitsverplichtingen voor de detailhandel                     | 482 |
| 6.4.6. Praktische samenvatting                                                                  | 484 |
| 6.5. Gevolgen als niet wordt voldaan aan de voorwaarden van Verordening 2022/720                | 485 |
| 6.5.1. Gevolgen voor de overige bepalingen (scheidbaarheid)                                     | 485 |
| 6.5.2. Scheidbaarheidsclausule                                                                  | 487 |
| 6.5.3. Omzettingsclausule                                                                       | 487 |
| 6.4.4. Praktische samenvatting                                                                  | 489 |
| 7. Artikel 6 (intrekking) en artikel 7 (buitentoepassingverklaring)                             | 489 |
| 7.1. In een oogopslag                                                                           | 489 |
| 7.1.1. Verordening 2022/720 en artikel 101, lid 3 VWEU                                          | 489 |
| 7.1.2. Correctiemechanismen                                                                     | 490 |
| 7.2. Intrekking                                                                                 | 491 |
| 7.2.1. Individuele overeenkomsten afzonderlijk en in combinatie met soortgelijke overeenkomsten | 491 |
| 7.2.2. Intrekking door Commissie of NMA                                                         | 493 |
| 7.2.3. Bewijslast                                                                               | 494 |
| 7.2.4. Procedure houdende intrekking                                                            | 495 |
| 7.2.5. Geen terugwerkende kracht                                                                | 496 |
| 7.2.6. Niet-toepasselijkheid op toekomstige overeenkomsten                                      | 496 |
| 7.3. Buitentoepassingverklaring                                                                 | 497 |
| 7.3.1. Parallele netwerken die 50% van de markt bestrijken                                      | 497 |
| 7.3.2. Procedure houdende buitentoepassingverklaring                                            | 498 |
| 7.3.3. Geen terugwerkende kracht                                                                | 499 |
| 7.3.4. Overgangperiode                                                                          | 499 |
| 8. Frequente distributiestelsels                                                                | 500 |
| 8.1. In een oogopslag                                                                           | 500 |
| 8.2. Selectieve distributie                                                                     | 502 |
| 8.2.1. Definitie                                                                                | 502 |
| 8.2.2. Territoriale bescherming                                                                 | 507 |

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| 8.2.2.1. Bescherming tegen de leverancier               | 507 |
| 8.2.2.2. Bescherming tegen andere leden van het netwerk | 507 |
| 8.2.3. Territoriale beperkingen                         | 508 |
| 8.2.4. Klantenbescherming                               | 509 |
| 8.2.4.1. Bescherming tegen de leverancier               | 509 |
| 8.2.4.2. Bescherming tegen andere leden van het netwerk | 509 |
| 8.2.5. Klantenbeperkingen                               | 509 |
| 8.2.6. Niet-concurrentie en afnamequotering             | 510 |
| 8.2.7. Exclusieve levering                              | 511 |
| 8.2.8. Exclusieve afname                                | 511 |
| 8.2.9. Beperkingen van onlineactiviteiten               | 511 |
| 8.3. Niet-selectieve distributie                        | 512 |
| 8.3.1. Inleiding                                        | 512 |
| 8.3.2. Territoriale bescherming                         | 513 |
| 8.3.2.1. Bescherming tegen de leverancier               | 513 |
| 8.3.2.2. Bescherming tegen andere distributeurs         | 513 |
| A. Introductie                                          | 513 |
| B. Exclusieve distributie                               | 513 |
| C. Vrije distributie                                    | 514 |
| 8.3.3. Territoriale beperkingen                         | 514 |
| 8.3.4. Klantenbescherming                               | 516 |
| 8.3.4.1. Bescherming tegen de leverancier               | 516 |
| 8.3.4.2. Bescherming tegen andere distributeurs         | 516 |
| 8.3.5. Klantenbeperkingen                               | 516 |
| 8.3.6. Concurrentiebedingen en afnamequotering          | 518 |
| 8.3.7. Exclusieve levering                              | 518 |
| 8.3.8. Exclusieve afname                                | 518 |
| 8.3.9. Beperkingen van onlineactiviteiten               | 519 |
| 8.4. Keuze tussen selectiviteit en niet-selectiviteit   | 519 |
| 8.4.1. Inleiding                                        | 519 |
| 8.4.2. Irrelevante factoren                             | 520 |
| 8.4.2.1. Algemeen                                       | 520 |
| 8.4.2.2. Kwaliteitseisen                                | 520 |
| 8.4.2.3. Beperkingen voor de leverancier                | 520 |
| 8.4.2.4. Territoriale exclusiviteit                     | 520 |
| 8.4.2.5. Vestigingsbedingen                             | 521 |
| 8.4.2.6. Groothandelaars                                | 521 |
| 8.4.2.7. Verticale prijsbinding                         | 521 |
| 8.4.2.8. Concurrentiebedingen                           | 521 |
| 8.4.2.9. Onlinebeperkingen                              | 522 |
| 8.4.3. Relevante factoren                               | 522 |
| 8.4.3.1. Gesloten netwerk                               | 522 |
| 8.4.3.2. Leveringsbronnen                               | 523 |
| 8.4.3.3. Actieve verkoopbeperkingen                     | 524 |

|                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.4.4. Praktische samenvatting                                                   | 525 |
| 8.5. Franchising                                                                 | 526 |
| 8.5.1. Inleiding                                                                 | 526 |
| 8.5.2. Definitie van franchising                                                 | 526 |
| 8.5.3. Franchising en Verordening 2022/720                                       | 527 |
| 8.5.4. Artikel 2, lid 3 van Verordening 2022/720: franchising en IER             | 529 |
| 8.5.5. Beperkingen die buiten artikel 101, lid 1 VWEU vallen                     | 531 |
| 8.5.6. Praktische samenvatting                                                   | 532 |
| 8.6. Agentuur                                                                    | 532 |
| 8.6.1. Inleiding                                                                 | 532 |
| 8.6.2. Definitie van agentuur                                                    | 533 |
| 8.6.3. Aard en niveau van de risico's                                            | 536 |
| 8.6.4. Mededingingsrechtelijke beoordeling van agentuur                          | 542 |
| 8.6.5. Praktische samenvatting                                                   | 544 |
| 8.7. Combinaties van distributiestelsels                                         | 545 |
| 8.7.1. Inleiding                                                                 | 545 |
| 8.7.2. Agentuur en distributie                                                   | 545 |
| 8.7.3. Exclusieve en selectieve distributie                                      | 548 |
| 8.7.4. Selectieve en vrije distributie                                           | 549 |
| 8.7.5. Exclusieve en vrije distributie                                           | 550 |
| 8.7.6. Verschillende distributiestelsels per product                             | 550 |
| 8.7.7. Verschillende distributiestelsels op groothandels- en detailhandelsniveau | 551 |
| 8.7.8. Praktische samenvatting                                                   | 551 |
| 9. E-commerce                                                                    | 551 |
| 9.1. In een oogopslag                                                            | 551 |
| 9.2. Beperkingen van onlineverkoop                                               | 553 |
| 9.2.1. Inleiding                                                                 | 553 |
| 9.2.2. Onlineverkoop in principe toegestaan                                      | 553 |
| 9.2.3. Overzicht                                                                 | 555 |
| 9.2.4. Beperkingen van onlineverkoop buiten artikel 101, lid 1 VWEU              | 555 |
| 9.2.4.1. Algemeen                                                                | 555 |
| 9.2.4.2. Objectieve rechtvaardiging                                              | 556 |
| 9.2.4.3. Introductie van nieuwe producten en markt-toetreding                    | 556 |
| 9.2.4.4. Testen van producten                                                    | 557 |
| 9.2.5. Hardcorebeperkingen van onlineverkoop                                     | 558 |
| 9.2.5.1. Algemeen                                                                | 558 |
| 9.2.5.2. Achtergrond                                                             | 558 |
| 9.2.5.3. Beletten werkelijk gebruik van internet voor onlineverkoop              | 559 |
| 9.2.5.4. Richtsnoeren inzake hardcorebeperkingen van onlineverkoop               | 561 |



|                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 9.2.5.5. Geoblocking                                                            | 562 |
| 9.2.5.6. Verkoop uitsluitend in fysieke winkels, niet online                    | 562 |
| 9.2.5.7. Onlineverkoop met verplichte levering ter plaatse                      | 562 |
| 9.2.5.8. Voorafgaande toestemming voor individuele onlineverkoop                | 564 |
| 9.2.5.9. Verbod op gebruik van handelsmerk of merknaam van leverancier          | 564 |
| 9.2.6. Toegelaten beperkingen van onlineverkoop                                 | 565 |
| 9.2.6.1. Algemeen                                                               | 565 |
| 9.2.6.2. Achtergrond                                                            | 566 |
| 9.2.6.3. Kwaliteitsnormen voor onlinewinkel                                     | 567 |
| 9.2.6.4. Verbod op gebruik van onlinemarktplaatsen                              | 567 |
| 9.2.6.5. Kwaliteitsnormen voor onlinemarktplaatsen                              | 569 |
| 9.2.6.6. Verbod op zuivere onlineverkoop                                        | 570 |
| 9.2.6.7. Vereiste minimumhoeveelheid offlineverkoop                             | 572 |
| 9.2.6.8. Dubbele prijsstelling                                                  | 572 |
| 9.2.6.9. Exclusieve distributie en beperkingen van actieve onlineverkoop        | 576 |
| 9.2.6.10. Selectieve distributie en equivalentieprincipe                        | 578 |
| 9.3. Beperkingen van onlinereclame                                              | 579 |
| 9.3.1. Inleiding                                                                | 579 |
| 9.3.2. Onlinereclame in principe toegestaan                                     | 580 |
| 9.3.3. Overzicht                                                                | 581 |
| 9.3.4. Hardcorebeperkingen van onlinereclame                                    | 582 |
| 9.3.4.1. Algemeen                                                               | 582 |
| 9.3.4.2. Achtergrond                                                            | 582 |
| 9.3.4.3. Beletten van het werkelijk gebruik van het internet voor onlinereclame | 583 |
| 9.3.4.4. Verbod op biedingen op handelsmerken en/of merknamen                   | 585 |
| 9.3.4.5. Verbod op gebruik van prijsvergelijkingsdiensten                       | 587 |
| 9.3.4.6. Prijsbeperkingen en onlinereclame                                      | 588 |
| 9.3.5. Toegelaten online reclamebeperkingen                                     | 589 |
| 9.3.5.1. Algemeen                                                               | 589 |
| 9.3.5.2. Kwaliteitsnormen voor onlinereclame                                    | 589 |
| 9.3.5.3. Verbod op gebruik van bepaalde onlineadvertentiediensten               | 590 |
| 9.3.5.4. Beperkingen op biedingen op handelsmerken en/of merknamen              | 590 |
| 9.3.5.5. Beperkingen van gebruik van prijsvergelijkingsdiensten                 | 591 |
| 9.3.5.6. Exclusieve distributie en beperkingen van actieve onlinereclame        | 592 |
| 9.4. Platformovereenkomsten                                                     | 593 |
| 9.4.1. Inleiding                                                                | 593 |

|                                                                                                  |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 9.4.2. Definitie van platformovereenkomsten                                                      | 594 |
| 9.4.3. Verticale overeenkomsten met hybride platforms die niet onder Verordening 2022/720 vallen | 596 |
| 9.4.4. Kwalificatie van platformovereenkomsten                                                   | 597 |
| 9.4.5. Gevolgen van de kwalificatie van platformovereenkomsten                                   | 599 |
| 9.4.6. Pariteitsverplichtingen in platformovereenkomsten                                         | 601 |
| 9.4.6.1. Inleiding                                                                               | 601 |
| 9.4.6.2. Achtergrond                                                                             | 602 |
| 9.4.6.3. Platformoverschrijdende pariteitsverplichtingen voor de detailhandel                    | 602 |
| 9.4.6.4. Smalle en upstream-pariteitsverplichtingen                                              | 605 |
| Hoofdstuk 3. Distributieovereenkomsten buiten Verordening 2022/720                               | 609 |
| 1. In een oogopslag                                                                              | 609 |
| 2. Overkoepelende principes voor zelfbeoordeling                                                 | 611 |
| 3. Analyse kader                                                                                 | 613 |
| 3.1. Inleiding                                                                                   | 613 |
| 3.2. Evaluatie vanuit het perspectief van artikel 101, lid 1 VWEU                                | 613 |
| 3.2.1. Algemeen                                                                                  | 613 |
| 3.2.2. Aard van de overeenkomst                                                                  | 614 |
| 3.2.3. Marktpositie van de partijen                                                              | 615 |
| 3.2.4. Marktpositie van concurrenten                                                             | 615 |
| 3.2.5. Marktpositie van afnemers                                                                 | 616 |
| 3.2.6. Toetredingsdrempels                                                                       | 616 |
| 3.2.7. Stadium van de productie- of distributieketen                                             | 617 |
| 3.2.8. Aard van het product                                                                      | 617 |
| 3.2.9. Dynamiek van de markt                                                                     | 617 |
| 3.2.10. Overige factoren                                                                         | 618 |
| 3.3. Evaluatie vanuit het perspectief van artikel 101, lid 3 VWEU                                | 619 |
| 3.4. Praktische benadering                                                                       | 621 |
| 4. Negatieve en positieve effecten van verticale beperkingen                                     | 623 |
| 4.1. Inleiding                                                                                   | 623 |
| 4.2. Negatieve effecten van verticale beperkingen                                                | 624 |
| 4.2.1. Algemeen                                                                                  | 624 |
| 4.2.2. Dubbele marginalisatie                                                                    | 624 |
| 4.2.3. Lijst in de Verticale Richtsnoeren                                                        | 625 |
| 4.2.4. Concurrentiebeperkende uitsluiting                                                        | 626 |
| 4.2.5. Vermindering van interbrand-concurrentie                                                  | 626 |
| 4.2.6. Vermindering van intrabrand-concurrentie                                                  | 627 |
| 4.2.7. Belemmering van de marktintegratie                                                        | 627 |
| 4.3. Positieve effecten van verticale beperkingen                                                | 628 |
| 4.3.1. Algemeen                                                                                  | 628 |
| 4.3.2. Verticale externaliteiten                                                                 | 629 |
| 4.3.3. Meelifgedrag ('free-riding') tussen leveranciers                                          | 629 |

|                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.3.4. Meeliftgedrag tussen afnemers                                       | 630 |
| 4.3.5. Nieuwe markten toegankelijk maken of betreden                       | 631 |
| 4.3.6. Certification free-riding                                           | 632 |
| 4.3.7. Hold-up-probleem                                                    | 632 |
| 4.3.8. Specifiek hold-up-probleem bij overdracht van<br>wezenlijke knowhow | 633 |
| 4.3.9. Schaalvoordelen bij de distributie                                  | 633 |
| 4.3.10. Uniformiteit en kwaliteitsnormering                                | 633 |
| 4.3.11. Onvolkomenheden van de kapitaalmarkt                               | 634 |
| 5. Aanwijzingen in de Verticale Richtsnoeren                               | 634 |
| 5.1. Inleiding                                                             | 634 |
| 5.2. Exclusieve distributie                                                | 635 |
| 5.2.1. Beschrijving                                                        | 635 |
| 5.2.2. Risico's voor de mededinging                                        | 635 |
| 5.2.3. Efficiëntieverbeteringen                                            | 635 |
| 5.2.4. Beoordelingsfactoren                                                | 636 |
| 5.3. Selectieve distributie                                                | 636 |
| 5.3.1. Beschrijving                                                        | 636 |
| 5.3.2. Risico's voor de mededinging                                        | 637 |
| 5.3.3. Efficiëntieverbeteringen                                            | 637 |
| 5.3.4. Beoordelingsfactoren                                                | 637 |
| 5.4. Franchising                                                           | 638 |
| 5.4.1. Beschrijving                                                        | 638 |
| 5.4.2. Risico's voor de mededinging                                        | 638 |
| 5.4.3. Efficiëntieverbeteringen                                            | 639 |
| 5.4.4. Beoordelingsfactoren                                                | 639 |
| 5.5. Merkexclusiviteit                                                     | 639 |
| 5.5.1. Beschrijving                                                        | 639 |
| 5.5.2. Risico's voor de mededinging                                        | 640 |
| 5.5.3. Efficiëntieverbeteringen                                            | 640 |
| 5.5.4. Beoordelingsfactoren                                                | 640 |
| 5.6. Exclusieve levering                                                   | 641 |
| 5.6.1. Beschrijving                                                        | 641 |
| 5.6.2. Risico's voor de mededinging                                        | 641 |
| 5.6.3. Efficiëntieverbeteringen                                            | 641 |
| 5.6.4. Beoordelingsfactoren                                                | 641 |
| 5.7. Bepkeringen op het gebruik van onlinemarktplaatsen                    | 643 |
| 5.7.1. Beschrijving                                                        | 643 |
| 5.7.2. Risico's voor de mededinging                                        | 643 |
| 5.7.3. Efficiëntieverbeteringen                                            | 643 |
| 5.7.4. Beoordelingsfactoren                                                | 643 |
| 5.8. Bepkeringen op het gebruik van prijsvergelijkingsdiensten             | 644 |
| 5.8.1. Beschrijving                                                        | 644 |
| 5.8.2. Risico's voor de mededinging                                        | 644 |

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| 5.8.3. Efficiëntieverbeteringen                         | 645 |
| 5.8.4. Beoordelingsfactoren                             | 645 |
| 5.9. Pariteitsverplichtingen                            | 646 |
| 5.9.1. Beschrijving                                     | 646 |
| 5.9.2. Risico's voor de mededinging                     | 647 |
| 5.9.3. Efficiëntieverbeteringen                         | 647 |
| 5.9.4. Beoordelingsfactoren                             | 648 |
| 5.10. Vooraf te betalen toegangsvergoedingen            | 649 |
| 5.10.1. Beschrijving                                    | 649 |
| 5.10.2. Risico's voor de mededinging                    | 650 |
| 5.10.3. Efficiëntieverbeteringen                        | 650 |
| 5.10.4. Beoordelingsfactoren                            | 650 |
| 5.11. Categoriemanagementovereenkomsten                 | 651 |
| 5.11.1. Beschrijving                                    | 651 |
| 5.11.2. Risico's voor de mededinging                    | 651 |
| 5.11.3. Efficiëntieverbeteringen                        | 652 |
| 5.11.4. Beoordelingsfactoren                            | 652 |
| 5.12. Koppelverkoop                                     | 653 |
| 5.12.1. Beschrijving                                    | 653 |
| 5.12.2. Risico's voor de mededinging                    | 653 |
| 5.12.3. Efficiëntieverbeteringen                        | 653 |
| 5.12.4. Beoordelingsfactoren                            | 654 |
| 5.13. Beperkingen van de wederverkoopprijs              | 654 |
| 5.13.1. Beschrijving                                    | 654 |
| 5.13.2. Risico's voor de mededinging                    | 654 |
| 5.13.3. Efficiëntieverbeteringen                        | 656 |
| 5.13.4. Beoordelingsfactoren                            | 656 |
| 5.14. Combinaties                                       | 656 |
| 5.15. Praktische samenvatting                           | 657 |
| Hoofdstuk 4. Distributie van motorvoertuigen            | 659 |
| 1. In een oogopslag                                     | 659 |
| 1.1. Geschiedenis                                       | 659 |
| 1.2. Huidig kader                                       | 661 |
| 2. Algemeen overzicht van de huidige groepsvrijstelling | 663 |
| 2.1. Inleiding                                          | 663 |
| 2.2. Structuur van de analyse                           | 664 |
| 3. Distributie van motorvoertuigen                      | 666 |
| 3.1. Inleiding                                          | 666 |
| 3.2. Marktdefinitie en marktaandelen                    | 667 |
| 3.2.1. Algemeen                                         | 667 |
| 3.2.2. Relevante marktdefinitie                         | 667 |
| 3.2.3. Berekening van marktaandelen                     | 681 |
| 3.3. Het groepsvrijstellingsregime                      | 682 |
| 3.3.1. Algemeen                                         | 682 |

|                                                               |            |
|---------------------------------------------------------------|------------|
| 3.3.2. Algemene voorwaarden                                   | 683        |
| 3.3.3. Hardcorebeperkingen                                    | 684        |
| 3.3.4. Klantenbeperkingen                                     | 689        |
| 3.3.5. Uitgesloten beperkingen                                | 695        |
| 3.3.6. Buitentoepassingverklaring en intrekking               | 698        |
| 3.4. Zelfbeoordeling                                          | 699        |
| 3.4.1. Algemeen                                               | 699        |
| 3.4.2. Selectie van het distributiestelsel                    | 700        |
| 3.4.3. Individuele beperkingen                                | 701        |
| 4. Herstel en onderhoud                                       | 702        |
| 4.1. Inleiding                                                | 702        |
| 4.2. Relevante marktdefinitie en marktaandelen                | 703        |
| 4.2.1. Algemeen                                               | 703        |
| 4.2.2. Relevante marktdefinitie                               | 703        |
| 4.2.3. Berekening van marktaandelen                           | 705        |
| 4.3. Het groepsvrijstellingsregime                            | 706        |
| 4.3.1. Algemeen                                               | 706        |
| 4.3.2. Marktaandeeldrempel                                    | 707        |
| 4.3.3. Hardcorebeperkingen                                    | 707        |
| 4.3.4. Uitgesloten beperkingen                                | 709        |
| 4.3.5. Buitentoepassingverklaring en intrekking               | 710        |
| 4.4. Zelfbeoordeling                                          | 710        |
| 4.4.1. Algemeen                                               | 710        |
| 4.4.2. Selectie van distributiestelsel                        | 711        |
| 4.4.3. Individuele beperkingen                                | 714        |
| 4.4.4. Toegang tot essentiële input voor herstel en onderhoud | 719        |
| 5. Distributie van reserveonderdelen                          | 729        |
| 5.1. Inleiding                                                | 729        |
| 5.2. Relevante marktdefinitie en marktaandelen                | 732        |
| 5.2.1. Begrip 'reserveonderdelen'                             | 732        |
| 5.2.2. Relevante marktdefinitie                               | 733        |
| 5.2.3. Berekening van marktaandelen                           | 735        |
| 5.3. Het groepsvrijstellingsregime                            | 736        |
| 5.3.1. Algemeen                                               | 736        |
| 5.3.2. Marktaandeellimiet                                     | 736        |
| 5.3.3. Hardcorebeperkingen                                    | 737        |
| 5.4. Zelfbeoordeling                                          | 740        |
| 5.4.1. Algemeen                                               | 740        |
| 5.4.2. Selectie van distributiestelsel                        | 740        |
| 5.4.3. Merkexclusiviteit                                      | 742        |
| 5.4.4. Klantenbeperkingen                                     | 744        |
| 6. Praktische samenvatting                                    | 744        |
| <b>Trefwoordenregister</b>                                    | <b>747</b> |